

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

2010/2103(INI)

30.9.2010

OPINIA

Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego
i Bezpieczeństwa Żywności

dla Komisji Handlu Międzynarodowego

w sprawie międzynarodowej polityki handlowej w kontekście nadrzędnych
potrzeb związanych ze zmianami klimatu
(2010/2103(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Jo Leinen

(*): Zaangażowane komisje – art. 50 Regulaminu

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności zwraca się do Komisji Handlu Międzynarodowego, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla, powołując się na preambułę do Porozumienia Ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO) i artykuł XX b), d) i g) Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu (GATT), że handel międzynarodowy nie może prowadzić do nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych i wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia zasady preferencji zbiorowych w ramach WTO, z głównym naciskiem na trwałe i przyjazne dla klimatu produkty, które nie nasuwają wątpliwości etycznych;
2. zwraca się do Komisji i państw członkowskich WTO, aby dołożyły starań, by WTO wydała oświadczenie, w którym przyjmie do wiadomości znaczenie i skutki zmiany klimatu, oraz by zadbała, aby zasady WTO nie podważały światowych wysiłków mających na celu zwalczanie i ograniczanie zmiany klimatu oraz dostosowywanie się do jej skutków, lecz przeciwnie, aby je wspierały;
3. wyraża ubolewanie, że członkowie WTO nie znalazły dotąd sposobu na włączenie tego traktatu do systemu instytucji i przepisów ONZ w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony klimatu, a także w zakresie sprawiedliwości społecznej i poszanowania wszystkich praw człowieka; ponownie podkreśla, że zobowiązania i cele wynikające z wielostronnych umów środowiskowych, takich jak Konwencja ramowa ONZ w sprawie zmian klimatu, a także innych instytucji Narodów Zjednoczonych (FAO, ILO, IMO), muszą mieć pierwszeństwo przed wąską interpretacją zasad handlowych;
4. biorąc pod uwagę, że minęło już ponad 15 lat od decyzji Konferencji Ministerialnej WTO w sprawie handlu i środowiska naturalnego przyjętej 15 kwietnia 1994 r. w Marrakeszu, wzywa Komisję Europejską do przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie najpóźniej do połowy 2011 r. sprawozdania, w którym oceni, w jakim stopniu Komitet ds. Handlu i Środowiska WTO osiągnął swoje cele, określone w powyższej decyzji, oraz zawrze swoje konkluzje na temat pozostałych do przeprowadzenia działań, w szczególności w kontekście ogólnoswiatowego dialogu na temat ograniczania skutków zmiany klimatu i działań adaptacyjnych i WTO;
5. wzywa Komisję i państwa członkowskie, żeby w ramach negocjacji WTO i w przypadku dwustronnych umów handlowych należały na to, by liberalizacja handlu, w szczególności w zakresie surowców naturalnych, nie zagrażała zrównoważonemu zarządzaniu zasobami, i by cele dotyczące klimatu i ochrony gatunków stanowiły integralną część tych umów; zwraca się w związku z tym do Komisji, aby w ramach WTO należała na doprowadzenie do wspólnego spotkania ministrów handlu i ministrów środowiska państw WTO jeszcze przed konferencją stron (COP) ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) w Johannesburgu w 2011 r.; przypomina, że UNFCCC jest forum, na którym należy wynegocjować międzynarodowe porozumienie w sprawie przeciwdziałania zmianom klimatu;
6. podkreśla w szczególności, że cele w obszarze klimatu i bioróżnorodności muszą być

spójne z zasadami regulującymi handel, aby zapewnić chociażby skuteczność wysiłków koniecznych do przeciwdziałania wylesianiu;

7. uważa, że UE jako największy blok handlowy na świecie może wyznaczać światowe standardy i popiera opracowywanie i upowszechnianie systemów certyfikacji i oznakowania uwzględniających kryteria społeczne i ekologiczne; zwraca uwagę na znakomitą pracę międzynarodowych organizacji pozarządowych przy tworzeniu i promowaniu odpowiednich oznaczeń i certyfikatów i zdecydowanie popiera ich szersze wykorzystanie;
8. z zadowoleniem przyjmuje włączenie problematyki zmiany klimatu do oceny wpływu umów handlowych na zrównoważony rozwój; przyjmuje jednak do wiadomości, że w niektórych przypadkach, takich jak Euro-śródlądowa umowa o wolnym handlu, ocena wpływu na zrównoważony rozwój wykazała, że umowa ta będzie miała negatywny wpływ na klimat, co nie zostało uwzględnione przed zawarciem umowy; uważa, że umowy handlowe nie powinny w jakikolwiek sposób podważać wielostronnych umów środowiskowych;
9. opowiada się za tym, aby UE sama dawała dobry przykład, ograniczając przeszkody, takie jak cła i opłaty, dla handlu „zielonymi” technologiami i produktami przyjaznymi dla środowiska i klimatu, oraz wspierając tzw. towary i usługi środowiskowe, m.in. w oparciu o plan działania z Bali i kopenhaski ekofundusz klimatyczny;
10. domaga się zawarcia wiążącej na szczeblu międzynarodowym umowy o ochronie klimatu i zdecydowanie popiera cel 30 %-owej redukcji emisji CO₂ w UE do 2020 r., niezależnie od negocjacji międzynarodowych i długoterminowego celu UE w zakresie ograniczenia emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych o co najmniej 85 % do 2050 r.;
11. jest przekonana, że przeciwdziałanie zmianie klimatu musi opierać się na zasadzie solidarności między krajami rozwiniętymi i rozwijającymi się oraz przebiegać w miarę możliwości w ściślejszej współpracy ONZ, WTO i innych instytucji Bretton Woods; domaga się zatem opracowania wspólnie z krajami rozwijającymi się, krajami wschodzących gospodarek i krajami rozwiniętymi światowej koncepcji handlu emisjami i opodatkowania energii i emisji gazów cieplarnianych, aby z jednej strony zapobiegać odpływowi przedsiębiorstw (ang. carbon leakage), a z drugiej strony zapewnić środki finansowe na przeciwdziałanie zmianom klimatu, ich ograniczenie i dostosowywanie się do ich skutków;
12. uważa, że pojedyncze środki, które zgodnie z decyzją w sprawie handlu i środowiska podjętą w ramach rundy negocjacji handlowych WTO w dniu 15 grudnia 1993 r. mają wpływ na relacje między działaniami handlowymi i środowiskowymi (takie jak dostosowanie cel i cła antydumpingowe zapobiegające praktykom obniżania wymogów w zakresie środowiska naturalnego), mogą być w obecnym stanie orzecznictwa WTO w tym zakresie zgodne z regułami i zasadami WTO tylko wtedy, gdy są przyjmowane w ramach prawnie wiążącego globalnego porozumienia pod zwierzchnictwem UNFCCC, i w związku z tym wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przed konferencją COP-17 w Republice Południowej Afryki komunikatu na temat sposobu zagwarantowania takiego systemu w porozumieniu zastępującym protokół z Kioto;

13. przyznaje, że zasady WTO nie są niezgodne ze środkami stosowanymi przy kontroli granicznej, które neutralizują skutki środków krajowych poprzez uwzględnienie kosztów zewnętrznych czynników środowiskowych w cenach produktów, o ile takie dostosowania nie są dyskryminacyjne;
14. stwierdza jednoznacznie, że dostosowanie ceł nie powinno działać na zasadzie protekcjonistycznego narzędzia, lecz jako sposób na ograniczenie emisji; uważa, że UE powinna przeznaczyć część potencjalnych wpływów na wywiązanie się ze swoich zobowiązań finansowych w ramach UNFCCC;
15. stwierdza, że możliwe jest znaczne ograniczenie emisji CO₂ w handlu międzynarodowym, np. poprzez dobieranie środków transportu wedle kryteriów wydajności i kryteriów ekologicznych; domaga się wliczania powstających kosztów związanych z transportem i środowiskiem do cen produktów (internalizacja kosztów zewnętrznych), przede wszystkim poprzez włączenie do europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji żeglugi, na którą przypada 90% transportu w handlu międzynarodowym;
16. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uczynienia wszystkiego, co w ich mocy w celu osiągnięcia w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej prawnie wiążącego porozumienia w sprawie ograniczenia emisji z żeglugi;
17. opowiada się przeciwko subsydiowaniu paliw kopalnych i domaga się zwiększenia wsparcia dla przyjaznych dla środowiska, odnawialnych energii oraz inwestycji badawczo-rozwojowych w zakresie zdecentralizowanych źródeł energii w państwach rozwijających się; w związku z tym przypomina porozumienie grupy G20 w sprawie wycofywania dotacji na rzecz paliw kopalnych i wzywa Komisję do przedstawienia propozycji dotyczących europejskiej strategii jego wdrożenia z jasno ustalonym harmonogramem i mechanizmami wyrównawczymi, tam gdzie to stosowne;
18. popiera mocne promowanie odnawialnych źródeł energii, gdy rządy państw członkowskich będą realizowały spójną politykę i ustalą wiążące ramy prawne, które pozwolą na przyjęcie w perspektywie długoterminowej stopniowego programu dotacji przyczyniającego się do otwarcia rynków i stworzenia minimum infrastruktury, co ma istotne znaczenie w czasach kryzysu i niepewności działalności gospodarczej;
19. dąży do opracowania prawdziwych, wiążących kryteriów i standardów zrównoważonego rozwoju dla produkcji biopaliw i biomasy, które uwzględnią uwalnianie do środowiska gazów cieplarnianych i małych cząstek wskutek pośrednich zmian użytkowania gruntów i całego cyklu produkcyjnego; podkreśla, że zapewnienie dostaw żywności dla ludności musi być nadrzędne w stosunku do produkcji biopaliw i że trwałość polityki i praktyk w zakresie użytkowania gruntów musi zostać bezzwłocznie zapewniona w ramach bardziej holistycznego podejścia.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	28.9.2010
Wynik głosowania końcowego	+ : 49 - : 2 0 : 3
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	János Áder, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Martin Callanan, Chris Davies, Bairbre de Brún, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Jill Evans, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Nick Griffin, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Holger Krahmer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Pavel Poc, Frédérique Ries, Oreste Rossi, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Catherine Soullie, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Christofer Fjellner, Matthias Groote, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Bill Newton Dunn, Kathleen Van Brempt
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Kay Swinburne